

sosialurin

telf. 147 20 . 118 20

box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: Føroya Javnaðarflokkur

Fyrirtaksstjóri: Tórfinn Smith

Bláðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bláðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Bretska valið

TAÐ VAR sjálvsagt við miklum spenningi, vit bíðaðu eftir úrslitinum frá bretska valinum, sum gav konservativa flokkinum dyggan meiriluta. Bretski Arbeðaraflokkurin, Labour, sum hevur stjórnað Bretlandi í tí mest trupla tíðarskeiði landsins eftir seinra heimsbardaga, misti valdið. Orsøkin er m.a. ein avleiðing av teimum mongu lógligu og ólógligu verkføllum, sum hava verið í vetur — og sum vóru sett í verk m.a. sum mótmæli móti búskaparpolitikkinum hjá arbeðarastjórnini.

MEN flokkurin, sum beinleiðis gjørdi, at arbeðarastjórnin hjá James Callaghan fall við misálitisvátanina í apríl, fekk sjálvur dyggasta smeytin. Tað var Skotski Tjóðskaparflokkurin, sum einans fekk tveir valdar aftur imóti framanundan ellivu limum í Undirhúsinum.

MEDAN konservativi flokkurin hevði størstu framgongd sína í Suð-uronglandi, teimum ríkastu økjum, var sigurin munandi minni longur tú komst norðureftir. Og í Skotlandi gjørdist stóðan so góð hjá Arbeðaraflokkinum, at sjálvst konservativa valevni, sum skuldi fáa ráðharrasessin fyri Skotland, Teddy Taylor, misti sessin til Arbeðaraflokkin, sum hann hevði havt í 15 ár.

MEN meðan kvinnurnar um allan heim nú syngja sigurssongin, tí fyrsta kvinnan í Europu er vorðin forsætisráðharri, so eru arbeðarafjöldirnar neyvan við í hesum sigurúrsliti. Tá Margaret Thatcher í 1970 sat í Edv. Heath-stjórnini, tók hon ókeypis mjólkina frá skúlabørnum. Og okkurt av sama slag fer væl at henda aftur, meðan hon fer at geva størri gætur, at Bretland fer at kunna brúka kanónirnar, um ikki til annað, so til at ræða við, tí henni liggur í blóðinum ein inngrógvinn vilji til at visa makt.

VERÐUR givið eftir í búskaparpolitikkinum, sum Arbeðarastjórnin fekk so nøkulunda tamarhald á, talar alt fyr, at Skotski Tjóðskaparflokkurin rættuliga gjørdi ris, ikki bert til egnu, men til Bretlands endabrest.

Soleiðis nevnist tað fyrbrigdi at undirmeta konufólk sum menniskju. Seinast hava vit sæð tað í sambandi við útlæning av lógtingshúsunum. Í eini tíð, har almennar hollir vanligar verða læntar út til ymskar øsingarbólkur, fáa konufólk ikki loyvi at halda fund í almennum høli, sum annars sum oftast stendur tomt.

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytnin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brevíni.

At onki konufólka-we er í lógtingshúsunum, hevur minni at siga. Mær vitandi er ongin serligur vandi við at nýta sama wc tó at man hevur eitt annað kyn. Kynssjúkdómar smitta líka nógv frá mannfolki til mannfolk á wc-um sum frá konufólki til mannfolk ella øvugt. Og sum ein lærari í biologi einaferð segði, um talan er um gonorré ella syfilis, so skal man vera »forbannað skjótur at smekka reyvina niðuraðrenn basillurnar eru deyðar« — um man vil smittast.

Yvirhever er tað ein merkiligur avloðaður vani at hava ymsk wc fyrir menn og kvinnur, tað ber jú til at læsa hurðina um man er smæðin, og í vanligum húsum pissa fólk av ymskum kyni, hár- ella

eygnaliti í somu kummur. So hvi ikki eisini í almennum hølum?

At kvinnan í Føroyum verður mett sum heima-dýr sum ikki eigur at blanda seg í politikk, men halda seg til uppvask og barnapassing, er eitt úrslit av galdandi propaganda frá til dømis fólkaflaksskvinnum, sum aldrin tosa um, at maðurin eigur at passa børn ella vaska upp.

Um ein maður er heimgangandi, siga fólk, at hann »gongur fyrir einki«, er »letingi« ella okkurt slíkt. Men fólkaflaksskvinnur siga at kvinnan hevur rætt at vera heima allan dagin — kanska tí tað er nátturligt.

Nú hevur undirritaði roynt at verið »heimgangandi húsfæddi« meðan konan hevur arbeitt úti.

Og tað hevur bara gingið heilt gott — og eg meti tað arbeiddið sum øll onnur, sum neyðugt og virðis-skapandi. Men fólk hava sagt, at »hann gongur fyrir einki.« »Nassar upp á konuna« osfr. Um tað var konan sum gekk heima, mundi tónin vera ein annar.

Hvi tað sum ein hevur millum lærin skal avgera, hvat ein skal gera her í livinum, hvat arbeiddi við-vikur, og skal avgera, hvussu mannarættindini í samfelagnum skulu siggja út, havi eg aldri skilt. Tað skilja kvinnuligir fólkaflakspolitakar kanska.

Lat okkum so fáa fleiri barnagarðar og slíkar stovnar. Fyri at manna-rættindini kunnu gerast praktiskur álvari.

Flog-miðad.

LORVÍKSKONA GONGUR AFTUR Í DAGBLAÐNUM

Tað var altíð væntandi, at fólkaflakssins professi-onelli útspillari tingmaðurin, adjunkturin, vinnulivsmaðurin og blaðstjórnin Óli Breckmann fór at leggja seg út í víðurskiptini á Polarfrøst.

Óli hevur jú erfaringarnar frá síni fortíð sum flakakona í Lorvík! So ikki kann annað sigast enn, at hann er vælqualificeraður til at úttala seg um víðurskipti á flakavirkjum. Ja, í grundini hevur hesin fólkaflakssmaður specialiserað seg í klima á arbeðsplássum — tað verið seg á einum flakavirkji ella á hansara egna: Føroya studentaskúla og HF.

Hann er altíð til reiðar okkara arbeðsmarknað-armeðarbeiðari. Teyjar hann balladu er hann klárur við eiturproytuni: for-manar arbeðarar til spekt og sóma, til ikki at krevja minnst til, at stjóri NN jú einaferð hevur verið líka fátækur sum tit, líka illa staddur, men hann bardi seg fram frá skips-dekki til stjórassess — frá egningsarlen til milli-óning. Latíð ein sovorðan mann hava frið. Hann hevur annað uppiborið enn órimlig krøv og atfinningar. Tit eru jú bara óvundsjúk, minir góðu sosialistar. Minnst til, at

um tit eru líka so arbeðs-som sum Jákup ella Eiler so gerast tí eisini líka so rík sum teir ein vakran dag. Gera tit tað ikki, so hava tit bara ikki verið smart nokk!

Er eingin ballada so skapar hann hana sjálvur, sum t.d. við at spilla ein kollega út — tað er jú altíð gott at klikkja lærarar, eisini um ein sjálvur er lærari.

Eg skal ikki koma nærri inn á detaljurnar í viðmerking lórvíksskonunnar til yrkingina polarfrøst 79. Hesar viðmerkingar vóru so barnsligir, at eingin bitur á tað agnið — í hvussu so er ikki her suðuri. Tó skal eg bert biðja arbeðsfólkið leggja sær í geyma, at fólkaflaksting-maðurin gevur okkum skuldina fyrir at Suðurfisk fór á heysin — so vita tit tað! Gloymið tað ikki, men rennið tað upp í andlitið á fólkaflakssmonnum, tá teir næstu ferð koma her at biðja um tykkara stemmur.

Nei, tá er tað nógv meira týðandi, at merkja sær, hvat endamálið við slíkari skrivning er: Henda skrivning, sum Dagblaðið hevur havt fyrir nú í skjótt eitt ár um sosialismu og fakfelag burtur og heima hevur bert eitt einasta endamál:

1) í fyrsta lagi at skapa spjaðing og ósemju millum arbeðsfólkið runt um landið

2) í øðrum lagi harvið at gera arbeðaraklassan veikari nú sáttmálasamráðingar og møgulega kreppa standa fyrir durum.

Hetta ger tann professi-onelli arbeðsarahetzarin við at sáa misálit til fakfelagsleiðararnar imillum arbeðsfólkið, tokutalu um kommunismu, og við sum heild at spilla ta europaeisku arbeðsarahersluna út. Samstundis verða konservativu flokkarnir í europu sum alla tíð hava verið størstu figgindar av fakfelagsrørsluni framhevjaðir sum teir, ið skulu frelsa vesturheimin frá fakfelagstýranni.

Jú meiningin er greið, men vit hoppa ikki uppá henda limpinn — hestahógvurin er ov týðuligur! Eg fari í staðin at heita inniliga á allar arbeðarar og arbeðsskvinnur í Føroyum um at standa saman, um vit ongantíð hava gjørt tað áður.

Bakkið tykkara fakfelagsfólk upp!

Gevið teimum mót, sum tørva mót, gud skal vita, at tað mangan stendur hart á einum fakfelagsleiðara í dag, sum bara roynir at fáa tey mest elementeru sáttmálagu rættindi yvirhildin! Nógvir arbeðsleiðarar í dag føra seg beinleiðis fram við gangstarametodum: hótta avvarðandi við uppsøgn, seta álitisfólk til tað

ringasta arbeiddi og koyra tey, sum koma við atfinningum.

Alt hetta hevur eitt einasta endamál, eins og skrivningin hjá tí professi-onella arbeðsarahetspillaranum: at halda okkum niðri, at spjaða okkum at gera okkum veik.

Latíð tað ikki eydnast teimum!

Tað verður seinur dagur vit koma fyrir okkum aftur!

At enda eitt lítið hjarta-suff frá einum gomlum arbeðara, sum minnst ein hóp: Tað er nógv fyrir at taka imóti hesum skarnbyttum frá hesum yvirklassaunganum úr Havni, sum skyldar okkum — arbeðaraklassanum — alt!

Hvør betalar hansara feitu donsku magistratulen í Hoydølum? Arbeðarar og fiskarar!

Hvør betalar hansara feitu tingmannalen og tilsvarendi fundarpengar fyrir øll hansara bein?

Arbeðarar og fiskarar! Hvør hevur goldið og kemur framvegis at gjalda allar tær broyrtir, gravkúr og alt tað asfalt, sum landið, tað almenna, keypir frá P/F Ludvík Breckmann? (Har Óli er stórakrakerur)??

Arbeðarar og fiskarar!! Man skuldi hildið, at hann var glaður við at tagt, men nei. Spilliklúturin heldur fram við at vinda skittin burtur úr sær niður yvir føroyska Framhald á síðu 7

Luttakið í almenna tjakinum
Sendið lesarabrev til Sosialin!